

den danske Regering med Hjærtens Glæde gaa ind paa, hvad Dag det skulde være, og jeg mener ogsaa, den Dag kommer, da de forskellige Stormagter ere kloge nok til at vedtage saadanne Begrænsninger. Danmark vil da selvfølgelig som enhver anden af de smaa Stater med største Glæde følge. Men det engelske og tyske Socialdemokrati tale ikke om, at England eller Tyskland, uanset at der ikke er truffet saadanne internationale Overenskomster, skal begynde at afruste.

Der er en anden af de Udtalelser, som paaberaabes, der ligger os nærmere, nemlig en Udtalelse af den syvende skandinaviske Arbejderkongres i Christiania 1907, i hvilken man udtaler sig for Militærudgifternes Begrænsning og Nedsættelse med Afrustning og en fast international Retsordning som *Maal*. Ja, der ere vi atter inde paa noget i og for sig forstandigt. Man kan nære mere eller mindre lyse Forhaabninger om, hvorvidt det skulde falde i vor Lod, som sidde her, nogen Sinde at se disse Bestræbelser realiserede, men vi ere alle enige om Berettigelsen af disse Bestræbelser. Men heller ikke de forenede nordiske Socialdemokrater tale om, at nu skulle de nordiske Stater uden videre gaa hen og afruste, de tale kun om Begrænsning af Militærudgifterne med Afrustning og en fast international Retsordning som *Maal*, og det, de Herrer her have foreslaaet, er i Virkeligheden selv indenfor den socialdemokratiske Verden et nyt og et uhørt Skridt. De have været Foregangsmænd, det indrømmer jeg, og det kan godt være, at forskellige af deres Partifæller i fremmede Lande ville klappe dem paa Skuldrene og sige, at det er meget smukt og opløftende at se det danske Socialdemokrati saaledes gaa i Spidsen og uden Betingelser og uden gensidige Overenskomster gaa ind paa fuldstændig Afrustning. Men spørg dem om Forholdene i deres eget Land, spørg de tyske, spørg de franske, spørg de norske eller svenske Socialdemokrater, om de, medens hele den øvrige Verden staar rustet til Tænderne, ville afvæbne deres Land. Svaret vil blive Nej.

Man har haft Eksempler i andre Lande paa, at naar Socialdemokratiet i vedkommende Land til Tider har povet sig særlig langt ud med Hensyn til Forslag, der gaa i Retning af delvis Afskaffelse af Militærvæsenet, er det ikke faldet ganske i deres egne Meningsfællers Smag. Der foreligger et interessant Tilfælde i saa Henseende i Svejs. Der havde fundet

Indskriden af Tropper Sted under nogle Strejkeuroligheder. Det havde vakt Forbitrelse hos svejtsiske Socialdemokrater. Man havde faaet den Opfattelse, som man hyppigt hører blive udtalt af Socialdemokratiet i forskellige Lande, at blandt Farerne ved Hærene er ogsaa den, at de kunne anvendes indadtil, altsaa ogsaa bruges som Middel i de indre Klassekampe og indre Lønstridigheder. Forbitrelsen imod, hvad der var sket, førte det svejtsiske Socialdemokrati til at opstille nogle meget krasse Programregler til det da forestaaende Valg til Nationalraadet, Regler, der vel ikke var saa vidtgaende som det her fremkomne Forslag, men som dog gik ret vidt i Retning af Afrustning. Men det faldt ikke i de svejtsiske Arbejderes Smag, thi ved det paafølgende Valg til Nationalraadet blev af 7 socialdemokratiske Nationalraadsmedlemmer kun eet genvalgt. Hvad skete der saa? Inden det næste Valg slettede de svejtsiske Socialdemokrater den omtalte Programbestemmelse, de trak med andre Ord Følehornene til sig, og saa blev atter en Del socialdemokratiske Nationalraadsmedlemmer valgt.

Det er en Ting, som jeg har gjort opmærksom paa baade ved Forelæggelsen af disse Lovforslag og ved første Behandling, at Villien til at bevare sin nationale Eksistens, Villien til at bevare sit Fædreland er i Virkeligheden stærk ogsaa — og ikke mindst — hos Arbejderne, endog hos de Arbejdere, der hylde de socialdemokratiske Principper. Teorierne kunne somme Tider komme paa tværs deraf, men jeg har den Tro, at skulde det prøves i Praxis, vilde vi faa at se, at Fædrelandskærlighed og Villie til at værges sit Fædreland med Vaaben i Haand mod fremmed Vold er ikke død hos Socialdemokraterne. Det er ogsaa bekendt, at det tyske Socialdemokrati har udtalt, at det vil være med til at forsvare Fædrelandet, naar det bliver angrebet. Ja, der findes endog indenfor det tyske Socialdemokrati forholdsvis militærvenlige Grupper. Indenfor det franske Socialdemokrati er der en yderliggaaende Retning, repræsenteret af Hervé, som har udtalt dette bevingede Ord: „Vi afsky Begrebet Fædreland, vi ere Antipatrioter“. Men det er ogsaa bekendt, at disse Udtalelser allerede paa den Kongres — det var Kongressen i Limoges —, hvor de fremkom, blev stærkt imødegaaede af andre og, som jeg tror, mere indflydelsesrige Forkæmpere for det franske Socialdemokrati. Jeg skal nævne et Par Udtalelser. Jules Guesde, der netop i An-